

Mundus Aspectabilis Philosophice Consideratus

Falck, Joseph

Augustae Vindelicorum, 1740

§. IV. Gubernatio Oeconomica familiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95848](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95848)

spirituale populi sibi à Deo commissi, eamque tantum ob rem datam ei esse potestatem condendi leges, puniendi fontes, tributa imponendi, aliæque id genus faciendi, quæ ad bonam reipublicæ administrationem pertinent, ut constat tum ex cap. 13. Ep. ad Rom. tum ex cap. 6. Sap. ubi sic habetur: *Præbete aures vos, qui continetis multitudines, & placentis vobis in turbis nationum; quoniam data est à Domino potestas vobis, & virtus ab Altissimo, qui interrogabit opera vestra, & cogitationes scrutabitur: quoniam cum essetis Ministri regni illius, non rectè judicastis, nec custodistis legem iustitiæ, neque secundum voluntatem Dei ambulastis &c.*

§. IV.

Gubernatio Oeconomica familiæ.

Quæ spectant ad familiam rectè gubernandam, & mutua in ea officia, docet Oeconomica, dum tradit, qua ratione Coniuges inter se, Parentes cum Liberis, & Domini cum Servis habere se debeant. De ethica hac materia eleganter scripsit D. Pourchod, quam generalia tradendo principia paucis complectemur.

Imprimis igitur conjugalis societas inter virum unum, & uxorem unam vigere oportet, quæ ut arctior sit & firmior, non tantum amore mutuo coniungi, sed mutuo honore firmari debet; nam *Mulieres honore maritorum erigimus*, inquiunt Imperatores in Codice: ita tamen ut uxor marito subdita sit, juxta illud Apostoli ad Ephes. 3. *Mulieres viris suis subditæ sint, sicut Domino, quoniam vir caput est mulieris.* Imperium porro viri in uxorem non debet esse despoticum, sed politicum: ex quo fit, ut eam tanquam sociam, non tanquam ancillam habere debeat; neque enim uxor ex capite, aut pedibus virieducta est, sed ex latere, ut neque primatum sibi vindicet, nec ancillæ loco habeatur. Unde Apost. loco cit. statim ad viros sermonem convertit: *Viri diligite uxores vestras -- qui suam uxorem diligit, seipsum diligit.* Et hanc Dei providentiam admiratur Arist. lib. 1. Oeconomicorum; quod scilicet societatem viri & uxoris sic instituerit, ut, quamvis diversa sint utriusque munera, in unum tamen finem, nempe in bonum familiæ conspirent, quasi ab una eademque persona gererentur.

2. Uti Parentes ea Liberis præstare debent, quæ vitam consequuntur, conservationem scilicet & educationem; ita vicissim Liberi Parentibus debent honorem, amorem, obedientiam, auxilium. Itaque Parentes sedulò curare debent, ut ea habeant liberi, quæ ad vitam sunt necessaria, atque etiam ut iis, quantum possunt, in futurum prospiciant. Plutarchus & Favorinus matres admonent, ut infantes proprio lacte nutrant, non alienis uberibus alendos amarent, ne vinculum illud coagulūque animi, quo parentes cum filiis natura consociat, interscindant. Cum porro vita hæc non qualiscunque, sed humana esse debeat, liberis bonam educationem parentes debent; ante omnia supremi Numinis notitiam, cultum & amorem verbo ac exemplo debent eis inspirare: dein ei disciplinæ eos tradere, quæ cujusque indoli ac statui convenientissima videtur: verbo, nihil eorum negligere, quæ ad optimam Liberorum institutionem faciunt, ut isti, quantum in illis est, habeant, quo commodè, honestè, ac religiosè vitam agant temporalem, & post hanc consequantur æternam.

Hinc autem patet, quàm grati in parentes debeant esse liberi, cùm illis, uti notat Arist. lib. 8. Eth. c. ult. par referre nunquam possint. Summa nempe debet esse Liberorum in Parentes pietas, quia quicquid habent liberi, illud omne à parentibus, aut certè parentum operâ à Deo acceperunt. Quare, ut dicebam, amorem iis, & obsequium, & honorem, & reverentiam, & tamentum præstare debent: quam officii vicissitudinem, *Antipelaygiam* dixere Græci, ut quemadmodum Ciconia, quæ græcè *pelagos* appellatur, parentes senio confectos alere, & deficientes in via alis suis sustinere memoratur; ita homines eodem in progenitores suos affectu moveantur, iisque præsertim in senili infirmitate subsidium ferant.

3. Quoniam in familia multa sunt officia, quæ Parentibus aut liberis non satis conveniunt, necessarii sunt famuli, ut res familiaris ritè administretur. Hæc autem societas duobus continetur, scilicet imperio domini, & obsequio servi. Utriusque obligationes explicat Apostolus: primò enim Dominos sic alloquitur ad Coloss. 4. *Domini, quod justum est, & æquum, servis præstate.* Æquum verò est, ut ipsis victus præstetur, & merces pacta reddatur, Deinde in operis, quæ ab ipsis exiguntur, non secus ac in poenis, quibus castigantur, modus est adhibendus. Denique ipsorum etiam moribus ac salutis invigilandum, juxta illud Apost. ad Tim. 5. *Si quis autem suorum, & maxime domesticorum curam non habet, Fidem negavit; & est infideli deterior.*

Servorum in Dominos officia complectitur idem Apostolus ad Eph. 6. *Servi obedite Dominis carnalibus cum timore & tremore, in simplicitate cordis vestri, sicut Christo: non ad oculum servientes, quasi hominibus placentes, sed ut servi Christi, facientes voluntatem Dei ex animo, cum bonâ voluntate servientes, sicut Domino.* Ex quibus patet, famulos aliosque subditos teneri suis Dominis & Superioribus, quos Domini loco habere debent, præstare amorem, reverentiam, fidelitatem, & obedientiam in iis, quæ justè præcipiuntur.

Quod denique spectat ad *Utricam*, seu facultatem possessivam, curandum in quavis familia semper est, ut quæcunque acquiruntur bona temporalia, ea jure semper, & secundum leges absque cujusque detrimento acquirantur, & legitime parta conserventur, ut qui successuri sunt, ea habeant subsidia, quæ à bono Patrefamilias expectari possunt, atque in his modus & decorum ubique servetur.

